



V A L S T Y B Ė S
T A R N Y B O S
D E P A R T A M E N T A S

**REKOMENDACIJA
DĖL VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ
ATLEIDIMO IŠ PAREIGŲ ŠALIŲ
SUSITARIMU**

2021-09-29 Nr. 27L-304

VILNIUS

TURINYS

IŽANGA.....	3
1.VALSTYBĖS TARNAUTOJO ATLEIDIMO IŠ PAREIGŲ ŠALIŲ SUSITARIMU TVARKA IR SUSITARIMO TURINYS	3
2.VALSTYBĖS TARNAUTOJUI, ATLEIDŽIAMAM IŠ PAREIGŲ ŠALIŲ SUSITARIMU, TAIKOMOS GARANTIJOS	4
PRIEDAS. Rekomenduojama rašytinio susitarimo dėl valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų šalių susitarimu forma.....	5

IŽANGA

Rekomendacijos tikslas – padėti valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms tinkamai taikyti Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų nuostatas, kai valstybės tarnautojai atleidžiami iš pareigų šalių susitarimu.

Rekomendacija parengta išanalizavus Valstybės tarnybos departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos gaunamus valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų bei asmenų paklausimus. Jų pagrindu galima išskirti pagrindines Valstybės tarnybos įstatymo nuostatų, reglamentuojančių valstybės tarnautojų atleidimą iš pareigų šalių susitarimu, praktinio įgyvendinimo problemas, šalims skirtingai interpretuojant:

- 1) susitarimo turinį;
- 2) išėtinės išmokos dydžio skaičiavimą.

Atkreipiame dėmesį, kad Valstybės tarnybos departamentui nėra suteikta teisė aiškinti įstatymus ir kitus teisės aktus, todėl šioje rekomendacijoje pateikta Valstybės tarnybos departamento nuomonė dėl teisės aktų nuostatų taikymo negali būti vertinama kaip oficialus teisės aktų aiškinimas.

1. VALSTYBĖS TARNAUTOJO ATLEIDIMO IŠ PAREIGŲ ŠALIŲ SUSITARIMU TVARKA IR SUSITARIMO TURINYS

Valstybės tarnautojų atleidimą iš pareigų šalių susitarimu reglamentuoja Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) 48 straipsnio 6 dalies ir VTĮ 51 straipsnio 1 dalies 18 punkto ir 2 dalies nuostatos.

VTĮ 51 straipsnio 1 dalies 18 punktas nurodo, jog valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai sudaromas šalių susitarimas dėl įstaigos vadovo (išskyrus įstaigos vadovą, priimamą į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu) ar karjeros valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų. Esminė atleidimo pagal minėtą teisės normą sąlyga – šalių susitarimas, t. y. savanoriškai suderinta šalių valia.

Valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų šalių susitarimu **tvarka** nustatyta VTĮ 51 straipsnio 2 dalyje, kur nurodoma, jog įstaigos vadovas (išskyrus įstaigos vadovą, priimamą į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu) ar karjeros valstybės tarnautojas gali raštu pateikti pasiūlymą jį į pareigas priimančiam asmeniui, o į pareigas priimančias asmuo gali raštu pateikti pasiūlymą įstaigos vadovui (išskyrus įstaigos vadovą, priimamą į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu) ar karjeros valstybės tarnautojui dėl atleidimo iš pareigų šalių susitarimu. Jeigu šalis, gavusi tokį pasiūlymą, sutinka su pasiūlymu, per 5 darbo dienas turi apie tai pranešti šaliai, pateikusiai tokį pasiūlymą. Jeigu šalis, gavusi pasiūlymą, per 5 darbo dienas nepraneša, kad sutinka su pateiktu pasiūlymu, laikoma, kad pasiūlymas atmestas.

Dėl tarnybos santykių nutraukimo šalių susitarimu teisėtumo paminėtina Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. spalio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-492-1507-14, kurioje teisėjų kolegija konstatavo, kad Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 3 dalyje nustatytas 7 dienų terminas (pastaba: byloje nagrinėjama tuo metu galiojusi VTĮ redakcija) yra maksimalus terminas, per kurį šalis, gavusi pasiūlymą, turi dėl jo apsispręsti, o tai reiškia, kad savo valią ji gali pareikšti ir pirmąją, ir paskutinę nustatyto termino dieną.

Šalims susitarus dėl valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų šalių susitarimu, sudaromas rašytinis susitarimas.

Pažymėtina, jog VTĮ numatytas susitarimo, kaip oficialaus dokumento, turinys. Jame turi būti nurodoma:

- laikas, nuo kurio valstybės tarnautojas yra atleidžiamas iš pareigų;
- susitariama dėl išėtinės išmokos dydžio;

- dėl nepanaudotų atostogų suteikimo;
- gali būti susitariama dėl kitų sąlygų.

Rekomendacijos pabaigoje pateikiama Valstybės tarnybos departamento rekomenduojama taikyti rašytinio susitarimo dėl valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų šalių susitarimu forma.

2. VALSTYBĖS TARNAUTOJUI, ATLEIDŽIAMAM IŠ PAREIGŲ ŠALIŲ SUSITARIMU, TAIKOMOS GARANTIJOS

Valstybės tarnautojų socialines ir kitas garantijas reglamentuoja VTĮ VIII skyrius „Valstybės tarnautojų atostogos ir garantijos“.

VTĮ 48 straipsnyje reglamentuota pagal kokius pagrindus atleistiems valstybės tarnautojams mokamos išeitinės išmokos, išeitinių išmokų dydžiai ir jų mokėjimo tvarka. Šio straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad šio įstatymo 51 straipsnio 1 dalies 18 punkte nurodytu pagrindu atleidžiamam iš pareigų įstaigos vadovui (išskyrus įstaigos vadovą, priimaną į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu) ir karjeros valstybės tarnautojui gali būti mokama kompensacija, **kuri yra ne didesnė negu šio straipsnio 2 dalyje nurodyta išeitinė išmoka** ir kuri išmokama tokiam valstybės tarnautojui jo atleidimo iš pareigų dieną.

Išeitinės išmokos dydis turi būti nurodomas ir rašytiniame šalių susitarime dėl valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų šalių susitarimu.

Vadovaujantis VTĮ 48 straipsnio 2 dalimi, šalių susitarimu atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui priklausančios **kompensacijos maksimalus dydis priklauso ir nuo valstybės tarnautojo tarnybos valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje stažo (ne nuo bendro tarnybos Lietuvos valstybei stažo)**, į tarnybos stažą valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje (toliau – stažas įstaigoje) taip pat įskaitomas laikas, kurį valstybės tarnautojas šio įstatymo 21, 25 ir 26 straipsniuose nustatytais atvejais buvo perkeltas į kitas pareigas, taip pat šio įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais, kai valstybės tarnautojas iki pareigybės panaikinimo buvo perkeltas į kitas pareigas:

- 1) iki vienerių metų – iki 1 mėnesio (gauto vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka);
- 2) nuo vienerių iki penkerių metų – iki 2 mėnesių;
- 3) nuo penkerių iki dešimt metų – iki 3 mėnesių;
- 4) nuo dešimt iki dvidešimt metų – iki 4 mėnesių;
- 5) daugiau kaip dvidešimt metų – iki 5 mėnesių.

Atsižvelgdami į išdėstytas nuostatas, pažymime, kad dėl valstybės tarnautojui konkretaus mokamos kompensacijos dydžio šalių yra tariamasi, tačiau ji negali būti didesnė negu nurodyta VTĮ 48 straipsnio 2 dalyje.

PRIEDAS

(Rekomenduojama rašytinio susitarimo dėl valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų šalių susitarimu forma)

(herbas)

(dokumento sudarytojo pavadinimas)

(įstaigos duomenys)

**ŠALIŲ SUSITARIMAS
DĖL ATLEIDIMO IŠ PAREIGŲ**

Nr. _____
(data) (susitarimo registracijos numeris)

(susitarimo sudarymo vieta)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 48 straipsnio 6 dalimi, 51 straipsnio 1 dalies 18 punktu ir 2 dalimi ir atsižvelgiant į

(atleidžiamo iš pareigų valstybės tarnautojo ar valstybės tarnautoją į pareigas priėmusio asmens pareigos, vardas ir pavardė)

(pasiūlymo data) pasiūlymą atleisti valstybės tarnautoją iš pareigų šalių susitarimu,

s u d a r o m a s š i s s u s i t a r i m a s:

1. Nuo _____ atleisti _____
(data, nuo kurios valstybės tarnautojas yra atleidžiamas iš pareigų) (atleidžiamo iš pareigų valstybės tarnautojo vardas ir pavardė)
iš _____
(atleidžiamo iš pareigų valstybės tarnautojo pilnas pareigų pavadinimas)
pareigų šalių susitarimu.

2. Išmokėti _____ (atleidžiamo iš pareigų valstybės tarnautojo vardas ir pavardė) _____ (nurodyti skaičių žodžiais)
mėnesių gauto vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensaciją.

Kitos sąlygos, dėl kurių susitariama _____ .

(valstybės tarnautoją į pareigas priėmusio asmens pareigos)

(parašas)

(valstybės tarnautoją į pareigas priėmusio asmens vardas ir pavardė)

(atleidžiamo iš pareigų valstybės tarnautojo pareigos)
vardas ir pavardė)

(parašas)

(atleidžiamo iš pareigų valstybės tarnautojo vardas ir pavardė)